

Veelgestelde vragen over de rijkscoördinatieregeling gaswinning Boergrup en Lombok, fase Voornemen en Participatie

Veelgestelde vragen over gaswinning uit kleine gasvelden zijn te vinden op rijksoverheid.nl.

Tijdens de informatiesessies hebben we toegezegd de niet-beantwoorde vragen uiterlijk maandag 15 februari te beantwoorden. Als gevolg van de grote hoeveelheid vragen hebben we niet alle vragen kunnen beantwoorden. We hebben wel alle vragen in dit document opgenomen. Dit is het document van 18 februari waarin we alle vragen hebben beantwoord.

Door de diversiteit aan vragen hebben we ze voor de leesbaarheid geclusterd in onderwerpen.

Over de procedure

1. Hoe kan ik meedenken over het project gaswinning Boergrup en Lombok?

In het participatieplan staat beschreven hoe we u willen betrekken. U kunt bijvoorbeeld ideeën aandragen voor alternatieve locaties voor de gaswinningsinstallatie en de gasleidingen. U kunt ook een zienswijze indienen op ontwerpstukken. In deze fase kunt u een schriftelijke of mondelinge reactie geven op het voornemen en het voorstel voor participatie. Uw reactie kunt u indienen in de periode van 18 december 2020 tot en met 20 februari 2021.

2. Hoe verhoudt het Nationaal Belang met gaswinning uit deze velden?

Het einddoel is dat we vrijwel uitsluitend duurzame energie gaan gebruiken. Er is nog niet genoeg duurzame energie beschikbaar om aardgas te vervangen. Daarom heeft Nederland de komende jaren nog aardgas nodig. Aardgas levert van alle fossiele brandstoffen de minste CO₂-uitstoot op. De overgang van kolen en olie naar aardgas levert ook al klimaatwinst op. Mijnbouwbedrijven winnen aardgas uit meer dan tweehonderd kleine Nederlandse gasvelden op land en op zee. Deze kleine velden leveren bijna de helft van het aardgas dat Nederland verbruikt. In 2018 leverden 241 kleine gasvelden in totaal 16 miljard m³ aardgas. Het aardgasverbruik was in datzelfde jaar 40 miljard m³.

3. Hoe kan er al een vergunning af gegeven zijn terwijl wij nu in een beginfase van het project zitten?

Op basis van concessies (tegenwoordig heet dat een winningsvergunning) uit 1989 en 2015 is Vermilion de enige onderneming die in deze omgeving een winningsplan mag indienen. Vermilion heeft dus nog geen toestemming om hier gas te winnen. Die toestemming vragen ze in deze procedure aan. Het is wel zo dat het kabinet de politieke keuze heeft gemaakt dat gaswinning is toegestaan als het veilig kan en als er voldoende vraag is naar gas.

4. Hoe kan de procedure in zijn geheel gestopt worden?

Deze procedure kan stoppen op basis van een politieke overweging (bijvoorbeeld stoppen met gaswinning kleine velden) of als Vermilion het initiatief tot gaswinning Boergrup en Lombok intrekt.

5. Waar kan ik informatie over het project en de participatie vinden?

Het document 'Voornemen project Gaswinning Boergrup en het voorstel voor Participatie' kunt u digitaal inzien op rvo.nl/gaswinning-boergrup-en-lombok. Ontvangt u het document liever als pdf-document in uw e-mail of geprint op papier? Dat kan natuurlijk ook. U kunt hiervoor contact opnemen met Bureau Energieprojecten via telefoonnummer 070 379 89 79.

6. Hebben we als omwonenden inspraak?

Ja, de omwonenden kunnen vanaf het begin van de procedure meedenken. In het participatieplan staat beschreven hoe u kunt meedenken en reageren. U kunt ook in volgende fases van de procedure een zienswijze indienen op formele besluiten en tegen het eindbesluit kunt u in beroep gaan bij de Raad van State.

7. Hoe wordt in deze procedure gewerkt volgens de nieuwe Omgevingswet als deze nog niet definitief en van kracht is?

We volgen de regels van de Omgevingswet, hoewel deze nog niet in werking is getreden. Het belangrijkste verschil met de huidige Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) is het participatietraject, het betrekken van de omgeving. In het participatieplan hebben we beschreven hoe we de omgeving betrekken. Het belangrijkste is dat we iedereen de mogelijkheid willen geven om mee te denken over dit project. Dat gaat dus verder dan alleen informeren.

8. Hoe zorgt het ministerie voor een goede relatie en communicatie met de omgeving?

In het participatieplan staat beschreven hoe u kunt meedenken en reageren. Als u vindt dat dit anders zou moeten, dan horen wij graag van u wat u wilt veranderen aan de communicatie.

9. Het kabinet heeft de volgende afspraak gemaakt: Min. van Economische zaken verleent geen vergunning meer voor gaswinning uit nieuwe velden op het land, alleen op zee. Hoe kan dit dan?

In het regeerakkoord staat dat de minister van Economische Zaken en Klimaat geen nieuwe opsporingsvergunningen op land meer uitgeeft (voor opsporing op land). De bestaande houders van een winningsvergunning (concessie) op land mogen nog wel een winningsplan indienen. Als de winning veilig en verantwoord kan dan wordt het winningsplan goed gekeurd.

10. Is de winningsvergunning aan Vermilion verleend na een aanbesteding overeenkomstig Europese richtlijn 2014/23/EU? Zo nee waar kan ik de voorwaarden vinden?

Een winningsvergunning wordt niet aanbesteed, omdat de vergunning wordt aangevraagd door een mijnbouwbedrijf; in dit geval is geen sprake van een aanbesteding omdat de overheid geen opdracht geeft. Volgens artikel 15 van de Mijnbouwwet kunnen andere mijnbouwbedrijven tijdens de aanvraagprocedure voor een winningsvergunning een concurrerende aanvraag indienen.

11. Wat is het (juridische) verschil tussen de inspraakreactie nu en de zienswijze die later ingediend kan worden?

Inhoudelijk is er geen verschil. Als het gaat om formele inspraakmomenten op basis van de huidige wetgeving (Wet ruimtelijke ordening, Wro) spreken we van een zienswijze. De Omgevingswet is nog niet van kracht en daarom noemen we inspraakmomenten die bij de Omgevingswet horen 'reactie'. Wij maken bij het behandelen geen onderscheid tussen zienswijzen en reacties.

12. Wat is het effect van de uitspraak van het HvJEU van vorige maand over de toegang tot de rechter voor belanghebbenden die geen zienswijze hebben ingediend?

De Nederlandse overheid is de exacte betekenis van dit arrest in kaart aan het brengen. Als het nodig is om Nederlandse wetgeving aan te passen, dan zal dit gebeuren.

13. Waar dient de NRD voor?

Een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) is een instrument uit de milieuwetgeving. In de NRD leggen we vast voor welke alternatieven we de milieu-effecten gaan onderzoeken en hoe we die effecten beoordelen. In deze procedure kijken we niet alleen naar de milieu-effecten, maar ook naar effecten op de omgeving, de techniek, de kosten en de toekomstvastheid. We maken een overzicht van die effecten (de Integrale effectenanalyse, IEA) en maken die openbaar voordat de minister een voorkeursalternatief kiest.

14. Wat is het verschil tussen een PlanMER en een ProjectMER en wat is hier van toepassing?

In de PlanMER onderzoeken we de milieu-effecten van verschillende alternatieven.

Vervolgens kiest de minister van Economische Zaken en Klimaat een voorkeursalternatief.

Voor dat ene alternatief werken we de milieu-effecten verder uit in een projectMER. De PlanMER gebruiken we voor de onderbouwing van het inpassingsplan (of projectbesluit onder de Omgevingswet), een soort bestemmingsplan op nationaal niveau. De projectMER gebruiken de vergunningsverleners voor de onderbouwing van de vergunningen. De ministers van EZK en BZK stellen het inpassingsplan of projectbesluit vast.

15. Waarom Vermilion en geen ander (Nederlandse) bedrijf gas laten winnen?

Volgens de Mijnbouwwet mag ieder bedrijf dat de technische en financiële capaciteiten heeft een winningsvergunning aanvragen. Ongeveer 70% van de opbrengsten draagt het bedrijf af aan de Nederlandse staat.

De gaswinning en de locatie

16. Wie beslist over het winningsplan, de locatie en de aansluiting op het ondergrondse gasleidingsnetwerk?

De exacte locatie van de winningslocatie en de gasleidingen is nog niet bekend. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) coördineert de besluitvorming. De minister van EZK en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) bepalen uiteindelijk samen waar de locatie en de aansluiting op het bestaande gastransportnetwerk komen. U kunt meedenken over onder andere de ligging van de locatie. Het ministerie nodigt inwoners, organisaties en bedrijven uit om hierover mee te denken. De minister van EZK is bevoegd gezag voor het winningsplan.

17. Waarom wordt er gas gewonnen in een natuurgebied?

Beide gasvelden liggen deels onder een natuurgebied (Drents-Friese Wold & Leggelderveld). Dat is een natuurlijk gegeven. De effecten van de gaswinning op dit natura2000 gebied worden onderzocht en beoordeeld tijdens deze procedure. De exacte locatie van de winningslocatie en de gasleidingen is nog niet bekend. In ieder geval zal de locatie niet in het natura2000 gebied zelf komen te liggen. In het milieu effect rapport worden de effecten op natuur en milieu in de omgeving onderzocht. Er zal een locatie gekozen worden waarbij de effecten op natuur en milieu binnen de wettelijke criteria vallen.

18. Welk criterium past bij: “zo min mogelijk overlast”?

Vermilion wil voor zo min mogelijk overlast zorgen. Maar dat sommige mensen overlast ondervinden van verkeer, licht of geluid is niet helemaal te voorkomen. Vermilion zal zich aan alle vergunningen en voorschriften houden en zal in gesprek blijven met mensen rondom de locatie om zoveel mogelijk tegemoet te komen aan wensen vanuit de directe omgeving.

19. Is importeren/inkopen van gas niet véél goedkoper dan het zelf willen winnen uit velden onder bewoond gebied met alle kosten en schade van dien?

Naast eigen gaswinning importeert Nederland ook aardgas uit andere landen. Dit komt in gasvorm via pijpleidingen uit Noorwegen en Rusland, en in vloeibare vorm (Liquid Natural Gas) met schepen uit andere delen van de wereld. Geïmporteerd gas heeft grotere prijsschommelingen. In een koude winter zullen de prijzen hard stijgen. Deze kosten worden doorberekend aan Nederlandse afnemers. Daarbij kost import geld en levert eigen gas geld op. Dus goedkoper is het niet.

Milieu overwegingen zijn ook van belang. Geïmporteerd gas veroorzaakt tot 30% meer uitstoot van broeikasgassen bij de gaswinning en bij het transport naar Nederland. De klimaatdoelstellingen kosten ons allen veel geld. Een deel van deze klimaatmaatregelen wordt teniet gedaan door meer uitstoot van CO2 door het importeren van gas.

Daarom wil de Rijksoverheid gas in eigen land blijven winnen als dat veilig kan. Dat levert bovendien werkgelegenheid op en maakt de Nederlandse energievoorziening minder afhankelijk van andere landen.

20. Hoelang verwachten jullie te produceren uit deze velden?

Op dit moment is de procedure voor de gasvelden Boergrup en Lombok net opgestart. Dit betekent dat alle vergunningen nog geschreven moeten worden, net als het winningsplan. Het winningsplan beschrijft hoeveel en hoe lang Vermilion verwacht te produceren uit deze gasvelden.

21. Wat verdiend de overheid hier aan en wat zie ik hiervan terug als omwonende?

Het gaswinningsbedrijf draagt ongeveer 70% van de opbrengsten af aan de Nederlandse Staat. Dat geld gaat naar de algemene middelen.

22. Is er een vergunning aan Vermilion Energy afgegeven voor het winnen van aardgas en is het dus al zeker dat er aardgas gewonnen gaat worden uit de velden Boergrup en Lombok?

Op basis van concessies (tegenwoordig heet dat een winningsvergunning) uit 1989 en 2015 is Vermilion de enige onderneming die in deze omgeving gas mag produceren. Vermilion heeft dus nog geen toestemming om hier gas te winnen. Die toestemming vragen ze in deze procedure aan. Het is wel zo dat het kabinet de politieke keuze heeft gemaakt dat gaswinning is toegestaan als het veilig en verantwoord kan en als er voldoende vraag is naar gas.

23. Iedere vergunning in Nederland kan ook worden ingetrokken. Wie kan in dit geval de vergunning intrekken? De Minister?

De Minister van Economische Zaken en Klimaat kan onder [artikel 21](#) van de Mijnbouwwet een opsporings- of winningsvergunning intrekken. Dit kan alleen onder de voorwaarden in dat artikel.

24. Is het mogelijk om de velden Boergrup en Lombok aan te boren vanuit de bestaande locatie, bijvoorbeeld vanuit Vinkega?

Dat is technisch niet mogelijk.

25. Hoe lang duurt het boren zelf en hoeveel geluidsoverlast zal plaatsvinden ?

Elke boring, inclusief voorbereidende werkzaamheden, duurt meestal 4 tot 8 weken en gaat 24 uur per dag door. Tijdens het boren merkt de omgeving het meest van de activiteiten. Vermilion informeert de omgeving altijd van te voren over de activiteiten. In samenspraak met de omgeving wordt er gekeken naar alternatieven voor routes van (bouw)verkeer.

26. Zijn er al afspraken zijn met grondeigenaren?

Er zijn verschillende gesprekken geweest in de omgeving. Echter, niets staat nog vast. In de procedure wordt uiteindelijk besloten of er een nieuwe locatie komt en waar. Als er aandachtspunten zijn vanuit de omgeving ontvangen wij die graag.

27. Het verwachte gas bevindt zich op 2000 meter diepte. Uit welke geologische laag?

Zie antwoord vraag 20. Op dit moment zijn veel details nog niet bekend, maar het merendeel van onze kleine velden bevindt zich inderdaad op een diepte van ongeveer 2000 meter.

28. Waarom wordt het veld niet aangeboord vanuit bestaande locaties. Dat is technisch mogelijk, maar tegen meerkosten.

Zie vraag 24.

29. Welke calorische waarde hebben de gasvelden en wat zijn de verschillen?

Het gas uit kleine velden is over het algemeen hoogcalorisch.

30. Waar gaan de rest producten van het boren van gas naartoe?

Bij gasproductie komt water uit de diepe ondergrond mee omhoog. Dit is zoutig water. In onze gasbehandelingsstations scheiden wij het aardgas van het water. Het aardgas gaat naar Nederlandse huishoudens en bedrijven. Het productiewater brengen wij terug naar waar het vandaan kwam: in de diepe ondergrond, op meer dan twee kilometer diepte. Dat proces heet waterinjectie. In voorkomende gevallen kan het water ook worden afgevoerd naar een erkende verwerker.

De adviseurs en betrokken instanties

31. Welke rollen hebben de provincies en de gemeenten in deze procedure?

De provincies Drenthe en Friesland, de gemeenten Westerveld en Weststellingwerf en de waterschappen Wetterskip Fryslân en Drents Overijssels Delta adviseren de minister over de besluitvorming van het projectbesluit, het winningsplan en de omgevingsvergunningen. De gemeenten besluiten over de uitvoeringsvergunningen, zoals de uitritvergunning. Provincies besluiten over eventuele ontheffing van N-wegen. Waterschappen besluiten over tijdelijke lozingen door bemaling tijdens de aanlegfase.

32. Hebben de provincies en gemeenten Friesland en Drenthe de bevoegdheid om de gaswinning tegen te houden?

Nee, de provincies en gemeenten (in) Friesland en Drenthe hebben die bevoegdheid niet.

33. Bent u bekend met de inbreng van Stichting Gas Drovf d.d. 28 januari 2021?

Wij zijn bekend met de reactie van de Stichting GasDrOvF en nemen deze in behandeling met de andere reacties op de kennisgeving Voornemen en participatie.

Zorgen om omliggende gasvelden

34. Zijn de diverse gasvelden in het gebied met elkaar verbonden en hebben zij invloed op elkaar?

De gasvelden zijn niet met elkaar verbonden. Er is geen sprake van één groot gasveld. Op de [kaart](#) zijn de gasvelden Boergrup, Lombok, De Hoeve, Noordwolde en Diever in geel en rood weergegeven. In de gebieden ertussen bevindt zich geen aardgas. Wel is het zo dat bijvoorbeeld bodemdaling effect kan hebben op de bodemdaling van een nabijgelegen veld. Dit samengestelde effect wordt dan ook meegenomen in de procedure.

35. Zijn er al effecten zichtbaar van de velden in de omgeving die al in productie zijn?

Bij gasproductie treedt bodemdaling op. De bodemdaling wordt regelmatig gemeten volgens waterpasmetingen die staan beschreven in het meetplan. Daarnaast worden er ook GPS-metingen uitgevoerd. De resultaten van de bodemdalingsmetingen worden [op de website van Vermilion](#) gepubliceerd. Een aantal van de omliggende velden vertonen inderdaad bodemdaling. Dit wordt vooraf berekend en bekend gemaakt.

36. Is er al informatie beschikbaar over de mogelijke effecten op de omgeving door de voorgenomen gaswinning uit de velden Boergrup en Lombok?

Nee, deze informatie is nog niet beschikbaar. In de procedure wegen we naast de effecten van de velden Boergrup en Lombok ook alle effecten van de gasvelden in de omgeving mee.

37. Bij Vinkega is er sprake van een groter bodemdalingsgebied dan voorzien. Kan dat hier ook gebeuren?

Bodemdaling is één van de onderwerpen die bij een instemming van een winningsplan beoordeeld wordt. In deze beoordeling worden de meest recente gegevens meegenomen, dus zal het grotere bodemdalinggebied bij Vinkega meegenomen worden in de beoordeling van mogelijke bodemdaling bij Boergup en Lombok.

38. Is het mogelijk om voor alle velden in het gebied een m.e.r (MER) te verplichten?

Voor iedere nieuwe vergunning wordt bekeken of een m.e.r. moet worden uitgevoerd. Dat is dus per vergunningsaanvraag bekeken. Dit geldt voor alle procedures.

39. Er geldt een wettelijke verplichting voor het moeten opstellen van een MER en RCR omdat de velden Boergrup en Lombok deels onder het Natura 2000-gebied Drents Friese Wold & Leggelderveld liggen. Waarom gold dit destijds niet voor veld Diever in 2013?

Op grond van art. 141a van de Mijnbouwwet is de rijkscoördinatieprocedure (RCR)-procedure van toepassing op de aanleg of uitbreiding van een mijnbouwwerk ten behoeve van de opsporing of winning van koolwaterstoffen in of onder een Natura 2000-gebied.

In 2013 was de gedachte dat een situatie waarin er nog geen mijnbouwlocatie bestond ('green field'), er nog geen sprake was van een mijnbouwwerk en daarom de Mijnbouwwet niet van toepassing was. Op de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het aanleggen van de proefboorlocatie Wapse was de RCR dus niet van toepassing, omdat op dat moment nog geen sprake was van een mijnbouwwerk. Daarom is ook destijds in 2013 voor de proefboorlocatie Wapse een vergunning aangevraagd bij en verleend door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westerveld, en niet door de minister van EZK.

Het milieudeel van de proefboring was wel de verantwoordelijkheid van de minister, maar daarvoor gold destijds nog geen vergunningplicht.

Het college heeft destijds geoordeeld dat een MER niet nodig was voor het doen van een proefboring op de locatie Wapse. Omdat destijds nog geen vergunningplicht gold voor diepboringen, en er dus geen besluit was op basis waarvan een mer-beoordeling moest worden gedaan, maar er wél een mer-beoordelingsplicht gold voor boringen, werd het mer-beoordelingsbesluit voor de proefboring 'opgehangen' aan het ruimtelijke besluit voor de proefboorlocatie.

Sinds 2013 is de mijnbouwwet- en regelgeving aangepast. Voor het doen van een proefboring met behulp van een mobiele installatie is een omgevingsvergunning milieu vereist. De mer-beoordeling wordt aan deze vergunning verbonden.

Mede doordat nu een vergunningplicht geldt voor boringen, wordt een 'green field' situatie – waarbij er dus nog geen mijnbouwlocatie is, maar wel vergunningen worden aangevraagd voor het aanleggen daarvan – thans gezien als de aanleg van een mijnbouwwerk, waarop de Mijnbouwwet van toepassing is, en dus ook de RCR op grond van artikel 141a van toepassing kan zijn. Omdat voor de locatie Boergrup door de minister een inpassingplan wordt vastgesteld, en de procedure betrekking heeft op opsporing én winning, is sprake van een MER-plicht.

40. Hoeveel gas wordt er momenteel geëxporteerd door Nederland?

Uit de voorlopige cijfers van het CBS blijkt dat er iets meer dan [44](#) miljard kubieke meter aardgas is geëxporteerd in 2019.

Veiligheid

41. Wie bepaald of het veilig is?

De Minister van Economische Zaken en Klimaat geeft pas zijn instemming met een winningsplan als de winning veilig en verantwoord kan gebeuren. Hierbij wordt hij geadviseerd door adviseurs Staatstoezicht op de Mijnen (SodM), TNO, Technische Commissie Bodembeweging (Tcbb) en Mijnraad. Deze adviseurs beoordelen het winningsplan op wettelijk vastgestelde kentallen en de specifieke kennis van de adviseur. De adviezen worden verwerkt als voorschriften in het instemmingsbesluit van de Minister. Staatstoezicht op de Mijnen is toezichthouder en ziet erop de wet en de voorschriften nageleefd worden.

42. Is gaswinning hier net zo veilig als in Groningen?

Het Groninger veld is een van de 10 grootste gasvelden op land ter wereld. De velden waaruit Vermilion gas produceert zijn veelal duizend tot honderdduizend keer kleiner dan het Groningerveld. De effecten en risico's zijn dan ook niet vergelijkbaar. Het risico op veel, krachtige en herhaalde bevingen zijn bij de productie uit kleine velden dan ook niet aanwezig. Een beving bij een klein veld is niet 100% uit te sluiten, maar bij gasproductie door Vermilion in Nederland heeft zich nog nooit een aardbeving voorgedaan.

Bij Vermilion gaat veiligheid boven alles. In alles wat ze doen, beschermt Vermilion de veiligheid en gezondheid van haar mensen en omgeving zo goed mogelijk. Alle werknemers worden regelmatig getraind op het gebied van veiligheid.

43. Wordt bij de veiligheid ook de optelsom en de samenhang met de andere velden meegenomen? Wie doet dat onafhankelijke onderzoek?

Ja, de adviseurs zoals beschreven in het antwoord op vraag 41 doen onafhankelijk onderzoek naar de veiligheid.

44. Hoe moeten wij meedenken over hoe veilig gewonnen kan worden? Hier zijn neem ik aan onafhankelijke bureaus voor?

Tijdens de procedure adviseren onder andere TNO, de Technische commissie bodembeweging (Tcbb) en Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) over de veiligheid. Als u uw eigen expertise wilt inbrengen is dat zeker mogelijk.

Mogelijke bodembeweging en schade

45. Wat zijn de ervaringen met eventuele bodemdaling en trillingen met de gasvelden die al in de omgeving in productie zijn?

Bodemdaling wordt regelmatig gemeten en de data daarvan is openbaar. In een veld van Vermilion is één keer een bodemtrilling geweest door waterinjectie, maar niet door gaswinning. Dat was meer dan 10 jaar geleden.

46. Wat is de verwachte bodemdaling over alle 6 gasvelden in deze omgeving? (Vermilion)

Dat is nog niet bekend, dat komt aan bod in deze procedure.

47. Welke bodemonderzoeken zijn er al gedaan?

Er zijn geen bodemonderzoeken gedaan, we staan aan het begin van deze uitgebreide procedure.

48. Bodemdaling heeft ook tot gevolg dat de bodem minder waterbergend vermogen heeft. Betekent dit dat er kans is dat de sponswerking van de bodem vermindert? En dat er dus meer problemen komen met droogte en wateroverlast? Wat betekent dit voor de nationale parken en de natuur? Is daar ook onderzoek naar gedaan?

Alle effecten op omgeving en natuur worden meegenomen in deze procedure en worden in kaart gebracht.

49. Stoppen jullie met Gaswinning als er bevingen zijn?

In de kleine gasvelden die Vermilion beheert, heeft nog nooit een beving door gaswinning plaatsgevonden. Maar het is niet 100% uit te sluiten dat er ooit een beving zal optreden door de gaswinning door Vermilion. Bij een beving met een magnitude van meer dan 3.0 op de schaal van Richter door gaswinning, zal Vermilion de gaswinning uit dat veld stoppen. Wanneer er een beving door gaswinning is geweest en een gebouw heeft daardoor schade, dan kan de gebouweigenaar dit melden bij de Commissie Mijnbouwschade. Deze Commissie onderzoekt of de schade inderdaad door de beving kan zijn veroorzaakt. Wanneer dat het geval is, vergoedt Vermilion de schade. De gebouweigenaar hoeft dus niets te bewijzen; de bewijslast wordt overgenomen door de Commissie.

50. Zijn er in deze regio al meer aardbevingsmeetsensoren geplaatst?

Ja, Vermilion heeft grotendeels vrijwillig seismische meetstations in de diepe ondergrond geplaatst. Deze stations meten of er een trilling is en de sterkte ervan. Ook heeft Vermilion versnellingsmeters geplaatst die meten hoe sterk een beving is aan de oppervlakte. Deze stations worden allemaal beheerd door het KNMI zonder tussenkomst van Vermilion. Vermilion heeft geen invloed op de data. Het meetnet in deze regio is dichter dan in de rest van Nederland.

51. Waarom worden er geen nulmetingen ten aanzien van bodemdaling gedaan?

De huidige situatie omtrent bodemdaling wordt op dit moment al in kaart gebracht in het

gebied rondom Boergrup en Lombok. Periodiek wordt de bodemdaling gemeten en deze moet in lijn zijn met de verleende vergunningen. Er bestaat een uitgebreid meetnetwerk om bodemdaling te monitoren. De bodemdaling door gaswinning is vaak klein (enkele centimeters) en gaat heel geleidelijk en gelijkmatig. Studies door TNO en de TU Delft geven aan dat bodemdaling door gaswinning geen schade brengt aan gebouwen.

52. Hoe wordt eventuele schade en waardevermindering van onze woning en terrein vastgesteld?

Voor de schadeafhandeling heeft het ministerie van EZK de Commissie Mijnbouwschade ingesteld. U kunt voor meer informatie en advies contact opnemen met de [Commissie Mijnbouwschade](#). Mijnbouwbedrijven zijn verantwoordelijk voor de schades die het gevolg zijn van hun activiteiten. Vanaf 1 juli 2020 kunnen burgers en micro-ondernemingen hun schade melden bij de Commissie Mijnbouwschade. De Commissie ontzorgt de schademelder en neemt de bewijslast van de melder over. Waardevermindering van uw woning en terrein vallen onder de [planschaderegeling](#).

53. Vindt er een keuring plaats van de huidige bouwkundige staat van woningen en gebouwen boven de gasvelden voordat de voorgenomen gaswinning begint?

Nee. Onder andere de Technische commissie bodemdaling heeft de bouwkundige opname geëvalueerd en is tot de conclusie gekomen dat de bouwkundige opname niet effectief was. Het ministerie van EZK heeft toen ingezet op het versterken van het [meetnet](#) voor trillingen. Vermilion heeft daar, grotendeels vrijwillig, inmiddels aan bijgedragen.

54. Kunnen omwonenden de kosten voor een bouwkundige keuring aan een woning, gebouw en/of terrein vergoed krijgen?

Mocht u zelf een bouwkundige keuring laten uitvoeren, dan zijn de gemaakte kosten voor eigen rekening. De bouwkundige staat kan opgenomen worden conform de KOMO-beoordelingsrichtlijnen BRL5024 (vastleggen van visueel waarneembare gebreken).

55. Wij zijn bang voor waardedaling van ons huis omdat onze straatnaam hetzelfde is als de naam van de procedure. Vanwaar de naam Boergrup?

Vermilion is bereid om samen met de omgeving te kijken naar een naam die beter past.

56. De regio staat op de UNESCO nominatie als Wereld Beschermd Erfgoed (cultureel en natuurlijk) Deze nominatie is door het Rijk ondersteund. Door gasboring zal deze nominatie wel eens niet door kunnen gaan. Vergoed het ministerie de inkomensdaling door vermindering van de toerisme?

We houden rekening met de UNESCO-nominatie van de Koloniën van Weldadigheid. We hebben hierover contact met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

57. Waar kunnen omwonenden terecht als ze schade hebben door gaswinning?

Mijnbouwbedrijven zijn verantwoordelijk voor de schades die het gevolg zijn van hun activiteiten. Vanaf 1 juli 2020 kunnen burgers en micro-ondernemingen hun schade melden bij de [Commissie Mijnbouwschade](#). De Commissie ontzorgt de schademelder en probeert de schadeoorzaak te achterhalen.

58. De Commissie Mijnbouwschade is aangesteld door de minister van EZK. De procedure en de toetsing van de schadeafhandeling is ook opgesteld door de minister. Is deze Commissie wel onpartijdig?

De minister van EZK heeft de Commissie benoemd. Bij de uitvoering van het werk van de Commissie is het ministerie niet betrokken. De Commissie werkt volgens het instellingsbesluit en het schadeprotocol. Hierin staat dat Commissie compleet onafhankelijk is en schade beoordeeld. Voor meer informatie kunt u terecht www.commissiemijnbouwschade.nl.

59. Hoe kunnen omwonenden en bewoners in het gebied profiteren van de gaswinning?

Dat ligt nog niet vast. Hierover gaan EZK en Vermilion in de procedure in gesprek met de regionale overheden.

60. Hoe gaat u om met algemene maatschappelijke kosten voor in het gebied?

Hierover gaan we in gesprek met de decentrale overheden.

Mogelijke schade aan de natuur

61. Kunnen kwetsbare dier- en plantensoorten verdwijnen of worden beschadigd door de boring en de gaswinning?

Vermilion verwacht niet dat de boringen en de gaswinning zullen leiden tot het verdwijnen of beschadigen van dier- en plantensoorten. Vermilion laat tijdens de RCR een nadere studie uitvoeren om deze verwachting te onderbouwen in het milieueffectrapport (MER). Hier zijn wettelijke criteria voor. De onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) toetst het MER. Daarnaast zorgt Vermilion voor onafhankelijke ecologische begeleiding tijdens de aanlegfase en de boorfase.

Mogelijke overlast door activiteiten en werkzaamheden

62. Wat gaan de omwonenden merken van de werkzaamheden rondom de uiteindelijke locatie (licht, geluid, bouwverkeer)?

Voordat een boring plaats kan vinden, wordt er voor dit project eerst een locatie aangelegd. De locatie wordt geasfalteerd en klaargemaakt voor de boringen. De omgeving merkt in deze fase vooral het toegenomen vrachtverkeer naar de locatie.

Als de locatie is aangelegd gaat Vermilion eerst één tot drie boringen uitvoeren. Elke boring duurt meestal 4 tot 8 weken en gaat 24 uur per dag door. Tijdens het boren merkt de omgeving het meest van de gasproductie. Het gaat bijvoorbeeld om geluid en licht in de avonduren. Vermilion informeert de omgeving altijd van te voren over de activiteiten. In samenspraak met de omgeving wordt er gekeken naar alternatieven voor routes van (bouw)verkeer.

Als er voldoende winbaar gas aanwezig is, wordt er een pijpleiding aangesloten op het bestaande netwerk. Via de pijpleiding stroomt het gas naar een gasbehandelingsstation. De definitieve route van de pijpleiding is nog niet besloten. Dat gebeurt tijdens de procedure. Als de definitieve route voor het pijpleidingnetwerk is vastgesteld, zorgt de aanleg van de leiding voor activiteiten in en bouwverkeer in de omgeving.

Na de aansluiting van de put op het bestaande pijpleidingnetwerk, start de gasproductie. Hier merkt de omgeving vrijwel niks van. Er zal beperkt transport zijn door de afvoer van productiewater. Ook zullen werknemers van Vermilion af en toe de locatie bezoeken voor het uitvoeren van controles of het verrichten van onderhoud.

In samenspraak met de omgeving kijken we naar alternatieven voor routes van (bouw)verkeer.

63. Krijgen de omwonende een vergoeding voor de overlast?

Er is geen vergoeding voor de overlast, wel zorgt Vermilion ervoor dat de omwonenden zo weinig mogelijk last ervaren van de activiteiten.

64. Kunnen omwonenden persoonlijk gebruik maken van het omgevingsfonds om bijvoorbeeld hun woning te verduurzamen?

Nee. Het Omgevingsfonds van Vermilion is bedoeld om de lokale gemeenschap te helpen met verduurzamingsprojecten en steunt hierbij organisaties zonder winstoogmerk, zoals stichtingen of verenigingen. Kijk op [de website van Vermilion](#) voor meer informatie.

65. Beiden bijeenkomsten beginnen met de stelling dat bij de plannen voor gaswinning een afweging is gemaakt tussen het 'nationaal' belang en het individuele belang. De vergunningsaanvraag (concessie) stamt uit 1989 (met een verlenging in 2015) Hoe groot is dat nationale belang (algemene belang) met de huidige kennis over de voor-en nadelen? Denk aan milieuschade etc.

Het kleine velden beleid dat het kabinet heeft vastgesteld is van nationaal belang. Het draagt onder andere bij aan de leveringszekerheid van aardgas in Nederland. Gas blijft voorlopig

een essentiële energiebron in de energietransitie. Productie van eigen gas heeft vele voordelen: klimaatvoordelen door minder emissie, minder energie afhankelijkheid, minder prijsschommelingen, het levert geld op i.p.v. dat het geld kost en de infrastructuur kunnen we op termijn mogelijk gebruiken voor groen gas en waterstof. Daarvoor moet de kennis wel behouden blijven.

- 66. Er worden veel jaartallen genoemd in de presentaties van EZK. Jaartallen over vergunningen, politiek besluitvorming etc. Is het mogelijk om een overzicht te ontvangen, zowel terugkijkend (winningsvergunning) als vooruit kijkend, van stappen, besluitvormingsdocumenten. Bijvoorbeeld wanneer is het Plan van Eisen en Plan van Aanpak bekend voor deze gaswinningslocaties? Wanneer worden er welke besluiten genomen en betreffen dit ambtelijke beslissingen (kabinet), politieke, door Vermillion? Zijn er überhaupt nog politieke besluitmomenten? Ook graag aandacht in dit overzicht voor memo's zoals de "Notitie Reikwijdte en detaillering". Wat is dit voor notitie, wat is de reikwijdte hiervan en wat is het doel? Waar kunnen zienswijzen op gegeven worden? Wat zijn de go/no go momenten? Wat is de 'Integrale effecten-analyse'? Wie gaat hierover? Wanneer MER I? Wanneer MER II? En last but not least: wanneer wordt er besloten en wie besluit er over het Winningsplan? Is daarbij ook een go/no-go moment?**

We zullen een overzicht met mijlpalen plaatsen op de website.

- 67. Regio's zijn actief aan de slag met de RES. In de presentatie werd gesteld dat hiermee rekening wordt gehouden. Waar blijkt dit uit, graag ontvang ik hier voorbeelden van.**

Bij het opstellen van een integrale effectenanalyse (IEA) kijken we onder andere naar de effecten van de verschillende alternatieven op de toekomstvastheid. Daarbij kijken we ook naar de RES.

- 68. Er worden op dit moment geen nieuwe 'opsporingsvergunningen' afgegeven in verband met de veiligheid. Graag een toelichting waarom dit niet meer als veilig wordt beschouwd, en hoe dit zich verhoudt tot de veiligheid met de huidige plannen voor gaswinning.**

Het regeerakkoord gaat niet in op waarom dit zo afgesproken is. Maar alle afgegeven vergunningen (op land en op zee) worden getoetst aan de bestaande wet- en regelgeving en alleen afgegeven als de activiteit veilig kan plaatsvinden. Het regeerakkoord zegt ook dat als een mijnbouwbedrijf een winningsvergunning op land (concessie) had wanneer het regeerakkoord was afgesproken, het dan een winningsplan mag indienen. Op dit moment staan we aan het begin van de procedure waarbij Vermilion een winningsplan zal indienen. De minister van Economische Zaken en Klimaat zal alleen het winningsplan goedkeuren als de winning veilig kan plaats vinden.

- 69. De projectleider de heer Sander van Sluis noemde bij het aspect 'Veiligheid dat moet worden aangetoond of het 'veilig' kan. Welke criteria worden er gehanteerd om tot de conclusie 'veilig' te komen. Spelen lange termijn effecten zoals milieu hier ook een rol bij?**

Ja, in het onderzoek dat wordt gedaan voor de MER worden ook de lange termijn effecten op het milieu van de activiteit meegenomen. In de Nederlandse wet- en regelgeving zijn vele veiligheidsnormen en -kentallen opgenomen waaraan mijnbouwactiviteiten moeten voldoen voor, tijdens en na de activiteit. Staatstoezicht op de Mijnen houdt toezicht hierop en als normen of kentallen worden overschreden dan heeft SodM het recht om hier tegen op te treden (door bijvoorbeeld een activiteit stop te zetten of door een boete op te leggen).

- 70. We willen, terecht, niet afhankelijk zijn van landen als bijvoorbeeld Rusland. Tegelijkertijd zijn we wel afhankelijk van een bedrijf waarvan we nu nog niet weten hoeveel gas ze uit de**

kleine gasvelden wil/kan halen. Hoe zit het nu precies met de winning uit de kleine gasvelden? Moeten deze velden het 'verlies' van het stoppen met de winning van gasvelden uit Groningen compenseren? Is al bekend hoeveel gas hier maximaal gewonnen mag gaan worden? En wie bepaalt dit?

Het stoppen met gaswinning in Groningen wordt niet opgevangen door meer gaswinning uit kleine velden, maar door gasimport en afbouw gasvraag. Het is nog niet duidelijk hoeveel gas Vermilion hier kan en mag winnen. Dat staat in het winningsplan, dat komt pas later in de procedure aan de orde.